

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ตั้งใจฟังธรรมๆ สัจธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
มันประเสริฐมันเลอเลิศ มันมหาศาล มหาศาลตรงไหน

พวกเราสมองแค่นี้ พวกเราความรู้ปุ่กชนทั้งนั้นนะ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าท่านตรัสรู้ธรรมแล้วท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านเป็นศาสดา แต่ท่านกราบธรรมๆ

แล้วพระก็ถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำ
อะไรรึนะ

“เรากราบธรรมๆ” กราบสัจธรรมที่ท่านตรัสรู้เองโดยชอบ

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระสงฆ์ๆ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดง
ธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม

เราชาวพุทธเรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง เป็นแก้วสารพัดนึก เป็นที่พึ่งที่
อาศัย แต่เราไม่ได้อาศัยโดยเป็นสัจจะเป็นความจริงไง เราอาศัยเครื่องอาศัย อาศัยที่ว่า อาศัย
โดยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก อยากได้อากดีอยากเด่น อยากให้มันเป็นไปตามที่เรา
ต้องการ แต่ความจริงมันไม่ใช่ มันไม่ใช่ที่ไหนนะ มันไม่ใช่อยู่ที่อำนาจวาสนาของคน

เวลาอำนาจวาสนาของคน พันธุกรรมของจิตๆ คนเราสร้างเวรสร้างกรรมมาไม่
เหมือนกัน ความรู้สึกนึกคิดไม่เหมือนกัน ความคาดคะเนต่างๆ ไม่เหมือนกัน พอความ
คาดคะเนไม่เหมือนกัน การคาดการณ์หมายนั้นนะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็
คาดการณ์เพื่อต้องการอยากได้อากดีอยากเด่น อยากตามความต้องการของตน แต่ความจริง
มันผิดหมดเลย นี่มันเป็นเครื่องอาศัยๆ ไง

เวลาเครื่องอาศัย ในโลกนี้สิ่งที่เราแสวงหากันมันเป็นเครื่องอาศัยทั้งสิ้น แต่สังขธรรมฯ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชำระล้างอวิชชาคือความไม่รู้ในใจของตน

แล้วตอนนี้เราไม่รู้ทั้งสิ้น เราไม่รู้สิ่งใดเลย แล้วศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาเราก็คือเราเข้าใจๆ ใจ เราก็อยากได้อะไรดี อยากให้เป็นอย่างนั้นๆ แล้วมันก็ไม่เป็นอย่างนั้นหรอก มันไม่ได้ตามความเป็นจริงของเรา

แต่ถ้าเราเสียสละ เราทิ้ง เราทิ้ง เราทิ้งอะไร เราทิ้ง เราทิ้ง เราทิ้งอารมณ์ความรู้สึกของตน เราทิ้งสิ่งที่ปรารถนา เราทิ้งสิ่งที่เราคาดหวัง เราทิ้งที่เป้าหมายของเรา แต่เราสร้างความปลอดภัยของเรา เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาของเราให้มันเป็นความจริง แต่เราทิ้ง เราทิ้ง เราทิ้ง เราทิ้งแต่เรามีสติ มีสมาธิ มีปัญญา เราทิ้งสิ่งที่กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันคาดหมายไป แต่ถ้าเป็นความจริงๆ มันจะเป็นความจริงของเราขึ้นมา

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม เวลาพระเขาพูดกันบ่อย ธรรมะใครทำลายไม่ได้

สิ่งที่เวลาปุณฺณ เวลานั้นกบวชที่มันจะเสื่อมเสียกันไป นั่นเป็นเรื่องของบุคคลๆ ใจ ธรรมะมันไม่มีบุบสลาย ไม่มีสิ่งใดเศร้าหมอง มันยอดเยี่ยมๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบ ธรรมๆ ใจ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราแสวงหาๆ เราทำไรไถ่ถอนขึ้นมา เราต้องการแสงแดด เราต้องการน้ำ นี่ไง เวลาเราต้องการ เราต้องการเพราะเราเห็นใจ

นี่ก็เหมือนกัน เราทำมาหากินของเราด้วยความทุกข์ความยากของเราทั้งสิ้น แต่เวลาชาวไร่ชาวนาของเขา ถ้าไม่มีแดด ดวงอาทิตย์กับดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์เปรียบเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระธรรม พระธรรมเปรียบเหมือนดวงจันทร์

ดูสิ แสงสว่างของโลก แสงสว่างของดวงอาทิตย์ แสงโน้มน้าว พลังงานทุกอย่างเกิดจากดวงอาทิตย์ ทำไรไถ่ถอนขึ้นมา อาหารการกินที่เราได้กินกันอยู่นี้ก็มาจากแสงแดด สิ่งต่างๆ เราได้มา ดวงจันทร์ๆ แสงโน้มน้าว น้ำขึ้นน้ำลง น้ำขึ้นน้ำลงขึ้นมามันทำให้สัตว์น้ำมีการวางไข่ มันมีการฟักตัวอ่อน มันมีอาหารมาให้เราได้อยู่ได้กิน

ดวงจันทร์กับดวงอาทิตย์มีคุณค่ามาก แต่ไม่มีใครเคยเห็นนะ เห็นแต่ดิน ขุดไรไถนาอยู่
ที่นี้ไง

พระพุทฺธ พระธรรม สังฆธรรมฯ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้า องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทฺธเจ้ากราบธรรมฯ สังฆธรรมนั้นเลอเลิศนัก เลอเลิศนักแต่เราเข้าไม่ถึง เราเห็นได้
แต่หัวไร่ปลายนาไง เวลาทำไรไถนาก็ทำมาหากินกันไง เราทุกข์เรายากอยู่ที่นี่ไง แต่เราไม่รู้หรอก
สิ่งที่มันได้มาๆ ได้มาจากแสงแดด ได้มาจากดวงอาทิตย์ไง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้ามันเลอค่า เลอค่าอย่างนั้นนะ จนคนไม่เห็น
คนไม่รู้ ไม่รู้จักนะ ไม่รู้ด้วย มีแต่พระไตรปิฎกฯ พุทธพจน์ฯ แต่มันไม่รู้จักพระพุทฺธเจ้า ไม่เห็น
คุณค่าของพระพุทฺธเจ้า ไม่เห็นสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมา
ขนาดไหน มารื้อค้นขึ้นมาจนได้ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าท่านพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย
ทุกข์ยากมาขนาดไหน พยายามแสวงหา พยายามสร้างคุณงามความดีสะสมไว้เป็นพระ
โพธิสัตว์ฯ

กว่าจะตรัสรู้ธรรมขึ้นมาได้ ๖ ปีไปศึกษากับเขา ไร่สาระ เวลาจะมารู้ มารู้เองด้วย
ความสามารถของตน เวลาความสามารถของตน สิ่งที่มีความสามารถที่ได้รู้มา วิมุตติสุขฯ ที่
กราบไหว้บูชากันอยู่นั้นไง

ถึงเวลาแล้วพระพุทฺธ พระธรรม พระพุทฺธ พระธรรม รัตนะสอง เวลาแสดงธรรมฯ คนที่มี
สติปัญญาเท่านั้น สิ่งที่เราว่ารู้ๆ วางไว้หมดใจ เวลาวางไว้หมด สิ่งที่ยึดติดไป สิ่งที่ไม่รู้ๆ
ทั้งสิ้น เวลามันรู้ขึ้นมาในใจ นี่สังฆธรรมฯ พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก เป็น
แก้วสารพัดนึก เป็นที่พึ่งอาศัยของพวกเราไง เป็นที่พึ่งอาศัยๆ แต่เราอาศัยด้วยความรู้สึกนึกคิด
ของเราไง เราอาศัยด้วยวุฒิภาวะของเราสูงต่ำมาน้อยแค่นั้น

ดูเด็กๆ ลี เด็กๆ เวลามันเกิดมา พ่อแม่เลี้ยงดูมาจนมรรคาทั้งสิ้น พวกเราชาวพุทฺธฯ
เหมือนเด็กๆ นะ ไร้เดียงสา พ่อไร้เดียงสา เราก็ต้องฟื้นฟูขึ้นมา

เราทำหน้าที่การงานขึ้นมาด้วยความทุกข์ความยากนะ เพื่อเลี้ยงชีวิตๆ ไร แต่เวลาเป็นธรรมะ ธรรมะมันเลี้ยงหัวใจใจ หัวใจเรามันอ่อนแอ มันไร้เดียงสา มันไม่มีความรู้สิ่งใดทั้งสิ้นเลย เราเข้าวัดเข้าวาขึ้นมาเราก็ตกผิดของเราใจ วัฒนธรรมประเพณีขึ้นมาขอให้เราซาบซึ้งเข้ามาในใจใจ

เวลาคนที่จะค้นคว้าๆ ขึ้นมา สติ แล้วค้นคว้าขึ้นมามีสติบั้งๆ ขึ้นมา สิ่งที่ยึดๆ กา ลามสูตร พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้วใจ ถ้าสิ่งที่เรายังหูดามีติดบอดอยู่ เราก็ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรามีศรัทธา มีความเชื่อในพระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก แล้วมันก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของใจมันสูงต่ำแค่ไหนใจ มันก็หนักได้มากก็ได้น้อยใจ แต่คนที่มีอำนาจวาสนาเขาเสียสละทางโลกมาเลย เขาจะค้นคว้าหาแก้วดวงนั้นเลย แก้วดวงนั้น แก้วในดวงใจนั้นเลย แล้วเวลาทำความจริงขึ้นมาให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา การกระทำขึ้นมา

ศรัทธา มีศรัทธาเราศึกษา เรามีความเข้าใจแล้ว ถ้ามีความเข้าใจแล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อ

แต่ถ้าคนไม่เชื่อมันจะศึกษาใหม่ เด็กของเรา ถ้าเราไม่ปลูกฝังในการศึกษามันจะโตขึ้นมาใหม่ มันจะยืนอยู่ในสังคมได้หรือไม่ มันจะยืนอยู่ในสังคมได้มันก็ต้องมีสติปัญญาของเขา แล้วสติปัญญา นั่นคือปัญญาของเขา แล้วพาเขาเข้าสังคม ให้เขามีที่ยืนในสังคมไป มาวัด มาวาให้มาเห็นพระไป

เห็นพระ พระหัวโล้นๆ นั้นนะไม่ทำอะไรเลย เข้าก็บิณฑบาต เข้าก็บิณฑบาต

แต่ถ้ามันเป็นอย่างนั้นจริงนะ อยู่ไม่ได้หรอก พระหัวโล้นๆ ถ้าเข้าขึ้นมาบิณฑบาตนะ กิน อิ่มนอนอุ่นมันก็เป็นหมูๆ เวลามันมีความสุขนะ ถ้าหัวใจนะ มันมีกินอิ่มนอนอุ่นนะ กามราคะ มันจะเพิ่มในหัวใจของมัน มันจะมีความแสวงหา มันจะมีกิเลสบีบคั้นหัวใจของมัน

มันสุขที่กาย สุขที่กายคือว่ามันอิ่มหน้าสำราญของมัน แต่กิเลสมันพองตัวอ้วนๆ

พระไม่เห็นทำอะไรเลย เข้าขึ้นมาก็บิณฑบาตๆ บิณฑบาตมาแล้ว ทำภารกิจเสร็จแล้วเข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา หัวใจของใครนะ ใครทำฌานสมาบัติได้ก็เริ่มจากฌานสมาบัติไป ใครใช้สติปัญญาขนาดไหนก็ใช้สติปัญญาของตนไป ทำภารกิจเสร็จแล้วเข้าสู่เรือนว่าง เข้าสู่ในถ้ำ ในที่คุหา ในที่กระทำของตนไ้

ภารกิจๆ การกินก็คือการทำงานอันหนึ่ง การเคี้ยวเอื้องๆ วัวมันกินหญ้าเสร็จแล้วมันก็คายออกเพราะมันเคี้ยวเอื้องๆ เวลาพระขึ้นมากจะฉันภัตตาหารเพื่อดำรงชีพไว้ เพราะธรรมชาติ เป็นวิทยาศาสตร์ไง มันเป็นวิทยาศาสตร์ เพราะชีวิตมันต้องการอาหารทั้งสิ้นใช้ใหม่ แต่อาหารนี้ก็เพื่อมาบำรุงร่างกาย เห็นไหม

นี่ไง เด็กน้อยถ้ามันไร้เดียงสาอยู่ เราพาเข้าวัดเข้าวาเพื่อเป็นศรัทธาความเชื่อของเขา แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะ วัวมันเคี้ยวเอื้อง พระทำภารกิจ มันก็กินเหมือนกัน แต่ไม่เหมือนกัน

ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน โลกกินเพื่อกาม กินเพื่อเกียรติ กินเพื่อศักดิ์ศรี เวลาเข้าไปในโต๊ะอาหารศักดิ์ศรีสูงส่งมาก ต้องเรียงตามลำดับชั้นนะ โต๊ะประธานต้องนั่งบนหัวโต๊ะ ให้อพวกนั้นอยู่ข้างหลัง นี่กินเพื่อศักดิ์ศรี กินเพื่อเกียรติ กินเพื่อกาม กินเพื่อกามนะ

สมณะฉันเพื่อดำรงชีพ เห็นไหม กินไม่เหมือนกัน อย่างที่ว่าวัวมันเคี้ยวเอื้อง พระทำภารกิจ แต่ทำกิจเพื่อดำรงชีพ ดำรงชีพไว้ทำไม นี่ไง ไม่ใช่ไร้เดียงสาแล้ว ชีวิตมีค่ามาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณารื้อสัตว์ชนสัตว์ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ชีวะ ชีวะมาเกิดเป็นเรานี่ไง จิตได้สำนึกไม่มีใครเห็นหรือก ไม่มีใครรู้หรือก เว้นไว้แต่พระปฏิบัติ พระที่ประพฤติปฏิบัติเขาจะรู้ เขาจะเห็นของเขา วิปัสสนาไปในใจของเขา นี่ไง ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม

ไม่มีศรัทธา ไม่มีความเชื่อ มันจะมีการศึกษาค้นคว้าไหม ถ้ามีการศึกษาค้นคว้าขึ้นมา มีศรัทธามีความเชื่อแล้ว เวลาประพฤติปฏิบัติไป กาลามสูตร อย่าเชื่อ อย่าเชื่อว่าใครมันจะมาครอบงำ อย่าเชื่อว่าใครมันชี้หน้า อย่าเชื่อ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงในใจของตน ถ้ามันเป็นความจริงในใจของตนนะ

เวลาหลวงปู่ดูลย์ท่านสอน เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติไปมันอยู่ที่อำนาจวาสนาไง มันเกิดนิमित เกิดความรู้ความเห็น มันเกิดนิमित เกิดความรู้ความเห็นมันก็อยู่ที่จิตนิสัย ดุสิ อำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน ความรู้ความเห็นของคนไม่เหมือนกัน บางคนไม่รู้ไม่เห็นอะไร สงบไปเฉยๆ สงบโดยเป็นสัมมาสมาธิ สงบโดยคุณงามความดี บางคนจะรู้จะเห็นอะไรมันก็รู้ไปหมด

เหมือนทางโลก เราสอนเด็กให้ทุกคนเป็นคนดีหมด แต่ทำไมเด็กมันไปติดยาบ้า เด็กไปเล่นเกม เด็กมันช่วยพ่อช่วยแม่ทำมาหากิน เด็กกตัญญูมันไปดูแลปู่ย่าตายายของมัน เห็นไหม มันไม่เหมือนกันหรอก

ฉะนั้น พอไปรู้เห็นก็เห็นตามจิตนิสัยนี้ไง สิ่งที่เราเห็นนั้นจริงไหม จริง เห็นจริงๆ รู้จริงๆ แต่ความรู้ความเห็นนั้นเป็นจริงหรือเปล่า ไม่ ไม่หรอก มันเป็นสามัญสำนึกของคน

โลกทัศน์ๆ รู้แจ้งโลก รู้แจ้งโลก รู้แจ้งโลกในใจของตน ใ้มันธาตุรู้ไปสิ่งที่ถูกรู้ รู้อารมณ์ รู้นิमित นี่รู้อะไร รู้อะไร นี่ไง ว่าอย่าเชื่อๆ ไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ต้องตรวจสอบๆ เป็นจริงหรือไม่ ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา ใจมันจะพัฒนาขึ้นๆ

นี่ไง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สังฆะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยืนยันเด็ดขาด อริยสัจมีหนึ่งเดียว ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์

เราทุกข์ไหม ทุกข์ทุกคน แล้วบ่นกันนะ บ่นกันจนน้ำลายท่วมท้น แล้วทุกคนอยากพ้นทุกข์นัก แต่ไปยอมจำนนกับทุกข์ไง อยากพ้นทุกข์แต่ไปกราบขอขมาลาโทษกับทุกข์ ไปยอมจำนนกับมันไง

แต่พระกรรมฐาน ครูบาอาจารย์เราไม่ ที่ไหนมันทุกข์ ที่ไหนมันอึดอัดขาดแคลน หลวงตาสอนประจำ ที่ไหนอึดอัดขาดแคลน ธรรมะจะเกิดตรงนั้น ธรรมะจะเกิดตรงที่มันทุกข์ๆ ยากๆ เพราะมันทุกข์ๆ ยากๆ ปัญญามันจะหาทางออก มันจะพิจารณาของมัน มันแก้ไขของมัน

ที่ไหนที่มันทุกข์มันยากนั้นนะ ธรรมะมันจะเกิดตรงนั้นนะ

แต่พวกเราไม่ใช่ ที่ไหนที่มันทุกข์ วังหนี่เลย เอาแต่ที่สุขสบาย ติดห้องกระจกเลย ติดแอร์ด้วย นั่งหลับกันคร่ำๆ เลยนะ นั่งภาวนาสัปหงกหัวชนกัน

แต่ของเรานะ ใครมานั่งที่นี้บนทุกคนเลย ยุ้งตัวใหญ่ ยุ้งมันเอาหลอดกาแฟมาด้วย เวลา มันเจาะมันดูดปฐิิดๆ เลย

นี่มันสังขธรรม สังขธรรมเป็นความจริง ความจริงๆ เราหาความจริงของเราได้ นี่ไง ทุกข์อยู่ ที่ไหนละ นี่เวลาเห็นใจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ เห็นหรือเปล่า

นี่ไง สังขธรรม ดวงอาทิตย์ พระจันทร์ไง ดวงอาทิตย์ให้แสงสว่าง ให้พลังงาน ให้อาหาร ให้ทุกอย่างเลย ดวงจันทร์ แรงโน้มถ่วงให้น้ำขึ้นน้ำลง ให้เกิดสัตว์น้ำ ให้เกิดต่างๆ แต่พวกเราไม่รู้เรื่องอะไรเลย ไม่เห็นคุณค่าเลย ไม่เห็นประโยชน์ของเขาเลย ไม่เห็นคุณของเขาเลย ไม่รู้จักความจริงเลย

รู้แต่นะ หลวงตาเวลาท่านเิดพระ ว่าพระที่ไม่เอาไหน ท่านบอกเลย ไม่รู้อะไรเลยนะ เห็นแต่ในบาตร รู้แต่ในบาตรไง ในบาตรมันของตน ในบาตรมันกำลังจะฉันทันนั้นนะ อะไรไม่รู้เลย ข้าวมาจากไหน ข้าวณะ

เวลาข้าวขึ้นมา เวลาเขาทำไร่ไถนาขึ้นมา ข้าวมาจากหยาดเหงื่อของชาวนา แต่มันเป็น ธุกิจขึ้นมา เห็นไหม ข้าวมาจากไหน ข้าวก็มาจากห้างสรรพสินค้าไง ข้าวก็มาจากหม้อไ้ ข้าวก็ อยู่ในบาตรนี้ไง นี่ไง เวลาท่านเตือน

หลวงตาท่านจะเตือนพระ ปัญญาี่สุดยอด หลวงตาเวลาลูกศิษย์ลูกหายกย่องท่าน ตา สับปะรด เรามีสองตานั้น แต่หลวงตาตารอบตัว เวลาท่านจะอบรมสั่งสอนพระไ้

มันเป็นเรื่องประเพณีวัฒนธรรม มันเป็นสิทธิทั้งกฎหมายและทั้งธรรมะ ทั้งนิติศาสตร์ ทั้ง รัฐศาสตร์ พระปิณฑบาทเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้งถูกต้องชอบธรรมทั้งสิ้น แต่เกิดปัญญาหรือเปล่า เป็นประโยชน์กับเราหรือไม่ แค่เลี้ยงชีพเฉยๆ ใช่มั้ แค่เลี้ยงชีวิตนันไ้ไว้หรือ แล้วคุณธรรมในใจ ละ

ข้าวมันมาจากไหน มันมาจากหยาดเหงื่อแรงงานของเขา มันมาจากอุปาสก อุปาสิกา เขาศรัทธาในพระพุทธศาสนา เขาแลกเปลี่ยนมาด้วยปัจจัยของเขา มันได้มาจากแม่ครัวในบ้าน หรือคนที่หุงหาอาหารนั้นมา เขามีศรัทธามีความเชื่อ เขาจะบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ของเขา เวลาเขาจะบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ของเขา แต่เขาอาศัยใ้บาตรกับสมมุติ

สงฆ์ ใส่บาตรกับพระนั้นไปเท่านั้น พระที่ดำรงชีพจากรัตนตรัย จากพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

รู้หรือไม่ว่าข้าวมันมาจากไหน ข้าวมันมาจากไหน

ข้าวมันมาจากศรัทธาความเชื่อในพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ต่างหาก ข้าวมันมาจากศรัทธาความเชื่อของประชาชนเขา

ไม่ใช่ข้าวมาเพราะว่า อู๋! ฉันมีชื่อเสียง ฉันเป็นยอดคน...ไร้สาระ

นี่ไง ถ้ามันเป็นจริงๆ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ พระพุทธรูป พระธรรม แล้วพระสงฆ์ พระสงฆ์มันเกิดขึ้นมาได้หรือไม่ พระสงฆ์มันเกิดขึ้นมามันต้องมีสติปัญญา อย่างนี้ มีสติปัญญาอย่างนี้เพื่อประพฤติปฏิบัติ เพื่อค้นคว้าหาสัจจะความจริงในใจของตน

นี่ฟังสังฆกรรมไหม มันต้องมีสติปัญญามันถึงค้นคว้าหาใจของตนได้ แล้วมีสติปัญญา ขึ้นมามากขึ้นสู่วิปัสสนา แทนที่จะรู้แจ้งในใจของตน รู้แจ้งในใจของตนนะ ไม่ต้องไปรู้แจ้งเรื่องคนอื่น

กิเลสในใจของเรานะ กิเลสต้นเหตุความทะยานอยากในใจของเราเป็นหน้าที่ของเรา แล้วมันจะกระทำได้ด้วยมรรคในหัวใจดวงนั้น มันไม่มีการกระทำจากมรรคในหัวใจดวงอื่น แล้วเราก็จะไปแก้ไขให้มรรคในหัวใจดวงอื่นให้มีสติปัญญาเห็นธรรมด้วยไม่ได้

ฉะนั้น ต้องรู้แจ้งในใจของตน ยกขึ้นสู่วิปัสสนาด้วยศีล ด้วยสมาธิในใจของตน ยกขึ้นสู่ให้เกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาในใจของตน แล้วเกิดปัญญาขึ้นมาแล้ว มรรคสามัคคีมันรวมตัว มันสมุจเฉทปหาน มันฆ่ากิเลส มันเป็นอย่างไรวะ

นี่ไง จากแรงโน้มถ่วงของดวงอาทิตย์ พลังงานของดวงอาทิตย์ จากแรงโน้มถ่วงจากดวงจันทร์ แรงดึงดูด นี่มันเรื่องนอกโลกทั้งสิ้นเลย ใครอย่าไปภาวนาหาพระอาทิตย์ พระจันทร์นะ ไม่มีหรอก ไม่มี

นี่พูดถึงคุณค่าของพระพุทธเจ้า คุณค่าของพระธรรม ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบธรรมๆ พลังงานทั้งหมดอยู่ที่พุทธะ อยู่ที่ผู้รู้ อยู่ที่ชีวะ ชีวะกลางหัวใจนะ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์จะอยู่ท่ามกลางหัวใจ

เวลาหลวงตาท่านตรัสรู้ณะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์รวมลงเป็นหนึ่งเดียวในใจของท่าน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ตั้งแต่ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ โลก รวมกันเป็นสัจจะเป็นความจริง

แต่พวกเราเป็นผู้อาศัย เราเกิดมาเป็นสิ่งมีชีวิต อาศัยชีวิตนี้อยู่กับโลก กามโลก รูปโลก อรูปโลก วัฏฏะ ผลของวัฏฏะ ผลของเวรของกรรม เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแท่งทะลุหมดเลย จบ วัฏฏะ พ้นไปจากการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย มันมีคุณค่าขนาดนั้นนะ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่กราบ

ทั้งๆ ที่ท่านสร้างสมบุญญานุการมาเพื่อค้นคว้าหามา ท่านเป็นเจ้าของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของศาสนาพุทธ ท่านเผยแผ่ๆ มา ท่านมีสิทธิทั้งนั้นเลย ท่านพยายามของท่านมาขนาดนั้น แล้วเวลาตรัสรู้ธรรมแล้วกราบธรรมๆ มันมีคุณค่าขนาดไหน

เวลาหลวงตาท่านตรัสรู้ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์รวมลงเป็นหนึ่งใจของพุทธะ ในใจของท่าน

เราก็มีชีวะนะ เราก็มีชีวิตนะ เราอุตส่าห์แสวงหามา มาวัดมาวาเพื่อคุณค่าในใจของเรา ให้มันฉลาดขึ้น อย่าให้กิเลสมันบีบบีบี่ไฟ อย่าให้กิเลสมันเหยียบย่ำทำลายใจของเรา เราควรสร้างธรรม คือสติ คือสมาธิ คือปัญญา พรวนดิน รดน้ำพรวนดินปลูกเราใจของเราให้ตื่นขึ้นมา ให้มีความรู้สึกนึกคิด คิดออก คิดแยก คิดค้นคว้า คิดการกระทำ เติบงกรรม นั่งสมาธิภาวนา เพื่อค้นคว้าหาพุทธะของเรา เอวัง